

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı **Sayın Alparslan BAYRAKTAR** tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM içtüzüğünün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Gürsel EROL
Elazığ Milletvekili

Geçmişte Türkiye'de Bergama, Kaz Dağları ve Tunceli Munzur Dağlarıyla gündeme gelen maden arama sahaları ve bu sahaların çevreye verdiği tahribatlar konusu, Erzincan ili İliç'teki altın madeninde 9 yurttaşımızın toprak altında kalmasıyla yeniden gündeme gelmiştir. Bilindiği gibi altın, gümüş ve diğer benzeri değerli metalleri ayrıştırmak için oldukça zehirli olan siyanür (Sodyum siyanür, NaCN) kullanılmaktadır. Altın çıkarılan madenlerde aynı zamanda hayvan, insan ve çevreye oldukça zehirli olabilen ağır metaller de çevreye yayılır. Dolayısıyla çevreye olan zarar sadece siyanürden değil ayrıca çevreye saçılan diğer ağır metallerden de kaynaklanabilir.

2000 yılında Romanya'da meydana gelen maden kazası, halk sağlığı ve çevre üzerinde geri dönülmez felaketlere neden olmuş ve siyanürle maden aramalarına Avrupa'da kısıtlamalar getirilmiştir. Çevre felaketinin ülkemizdeki son örneği ise; Erzincan ili İliç ilçesi Çöpler Köyü mevkiindeki altın madenindeki siyanür ve sülfirik asit içeriğine sahip, toksik ağır metal barındıran ve insan sağlığı için son derece tehlikeli olan atık yığının Fırat nehrine uzanan vadi boyunca yaklaşık 700-800 metre hareket etmesidir.

Altın madenlerinde siyanür kullanılmasının insan ve diğer canlılar üzerinde büyük riskler taşıdığı bilinmesine rağmen, Türkiye'de halen çok sayıda yerli ve yabancı firmaya bu yöntemle maden arama ruhsatı verildiği görülmektedir.

Bu bağlamda;

1. 2002 yılından 2024 yılı mayıs ayına kadar geçen sürede Türkiye'de kaç firmaya maden arama ruhsatı verilmiştir?
2. 2002 yılından 2024 yılı mayıs ayına kadar Türkiye'de maden arama ruhsatı alan firmalardan kaç tanesi yabancı ortaklıdır?
3. Yabancı yatırımcıların Türkiye'de maden ruhsatı alabilmek için Türk Ticaret Kanunu'na göre kurdukları şirket var mıdır?

4. 2024 yılı mayıs ayı itibarıyla seçim bölgem Elazığ ilinde altın arama ruhsatı sahibi kaç firma vardır? Bunların kaç yabancı ortaklıdır?
5. Elazığ İli Keban İlçesi sınırları dâhilinde Erzincan İliç'deki altın madenini işleten yabancı firma ya da ortaklarına madencilik ruhsatı verilmiş midir?
6. Türkiye'de yabancı ortaklı siyanür ile altın çıkaran firmaların işletme yöntemleri, sağlık ve çevresel yönden alınan tedbirler diğer ülkelerdeki benzeri faaliyetler ile farklılık göstermekte midir?
7. Munzur Dağında maden arama için ruhsat alan firma sayısı kaçtır? Bu firmalardan kaç yabancı ortaklıdır? Ruhsat verilen alanların özellikle su kaynaklarına, su havzalarına ve yerleşim bölgelerine olumsuz etkisi olmayacağına dair alınan taahhütler nelerdir?
8. Ülkemizde siyanür ile altın madeni arama ve çıkarma çalışmaları yapıp terkedilmiş saha var mıdır, var ise sayısı kaçtır, takibi ne şekilde yapılmaktadır?
9. Bakanlığınızın Türkiye'de altın arama faaliyetlerinde siyanür kullanılmasının yarattığı risklerin ortadan kaldırılmasıyla ilgili çalışmaları var mıdır?